समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

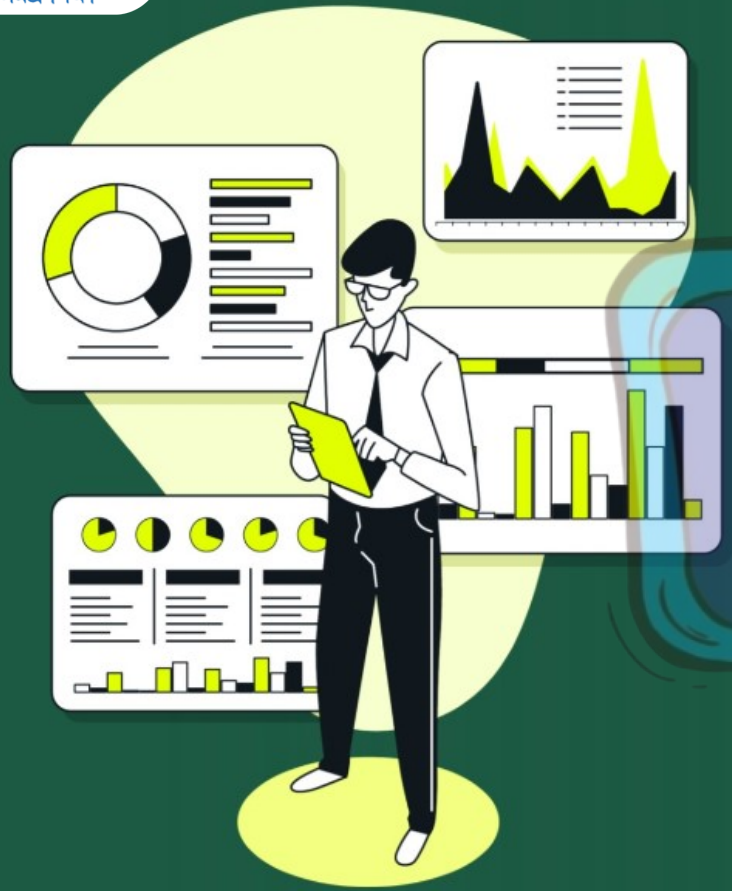

সপ্তম শ্ৰেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় - ৩

তথ্যৰ ব্যৱহাৰ

অংশ – ৬

অনুশীলন-৩.২

ওজশ্ৰী শইকীয়া

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

7. তলৰ তালিকাখন পূৰ কৰা:

নম্বৰ	প্ৰসাৰ	মধ্যমান	বহুলক	মধ্যমা
35, 15, 0, 40, 20, 25, 45, 10, 30, 5, 15				

টোঃ- ঊৰ্ধ্বক্ৰমত তথ্যখিনি সজাই —

0, 5, 10, 15, 15, (20) 25, 30, 35, 40, 45.

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

∴ প্রসার = 45 − 0 = 45

এতিয়া, বহুলক = 15, মধ্যমা = 20

$$\text{মধ্যমান} = \frac{0+5+10+15+15+20+25+30+35+40+45}{11}$$

$$= \frac{240}{11}$$

$$= 21.818$$

$$= 21.82$$

65
25
90

155
40
195
45
240

$$\begin{array}{r} 21.818 \\ 11\overline{)240} \\ 22 \\ \hline 20 \\ 11 \\ \hline 90 \\ 88 \\ \hline 20 \\ 11 \\ \hline 90 \\ 88 \\ \hline \end{array}$$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

8. তলৰ উক্তিবোৰ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ কোৱা:

(i) বহুলক সদায় তথ্যৰ মাজত থকা এটা ৰাশি।

উ:- শুদ্ধ

(ii) মধ্যমান সদায় তথ্যৰ মাজত থকা এটা ৰাশি।

উ:- অশুদ্ধ

(iii) মধ্যমা সদায় তথ্যৰ মাজত থকা এটা ৰাশি।

উ:- শুদ্ধ

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9. তলৰ তথ্যসমূহৰ মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা:

(i) 8, 8, 8, 8, 18, 18, 18, 18, 18

18
5
90

90
32
122

13·55
9 | 122
9
32
27
50
45
5

ঃ- বহুলক = 18
মধ্যমা = 18

মধ্যমান = $\frac{8+8+8+8+18+18+18+18+18}{9}$

$= \frac{122}{9} = 13·55$ #

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9. তলৰ তথ্যসমূহৰ মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা:

(ii) 3, 10, 10, 12, 14, 16, 16, 18, 18, 25, 28

উঃ- বহুলক = 10, 16, 18

মধ্যমা = 16

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

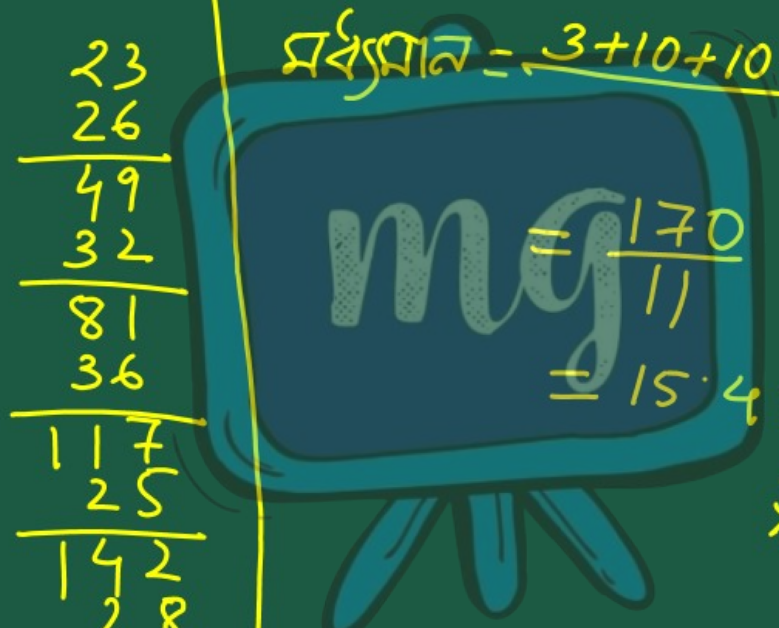

নিজেরা,

মধ্যমান $= \frac{3+10+10+12+14+16+16+18+18+25+28}{11}$

$= \frac{170}{11}$

$= 15.45$

23
26
49
32
81
36
117
25
142
28
170

15·45
11 | 170
11
60
55
50
44
60

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
समग्र शिक्षा

Under CSR Support by
ipca | Foundation

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9. তলৰ তথ্যসমূহৰ মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নির্ণয় কৰা:

(iii) **23, 2, 42, 6, 36, 11, 29, 9, 15**

উঃ- ঊর্ধ্বক্রমত তথ্যখিনি সজাই—

2, 6, 9, 11, (15), 23, 29, 36, 42

∴ বহুলক = নাই।

মধ্যমা = 15

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

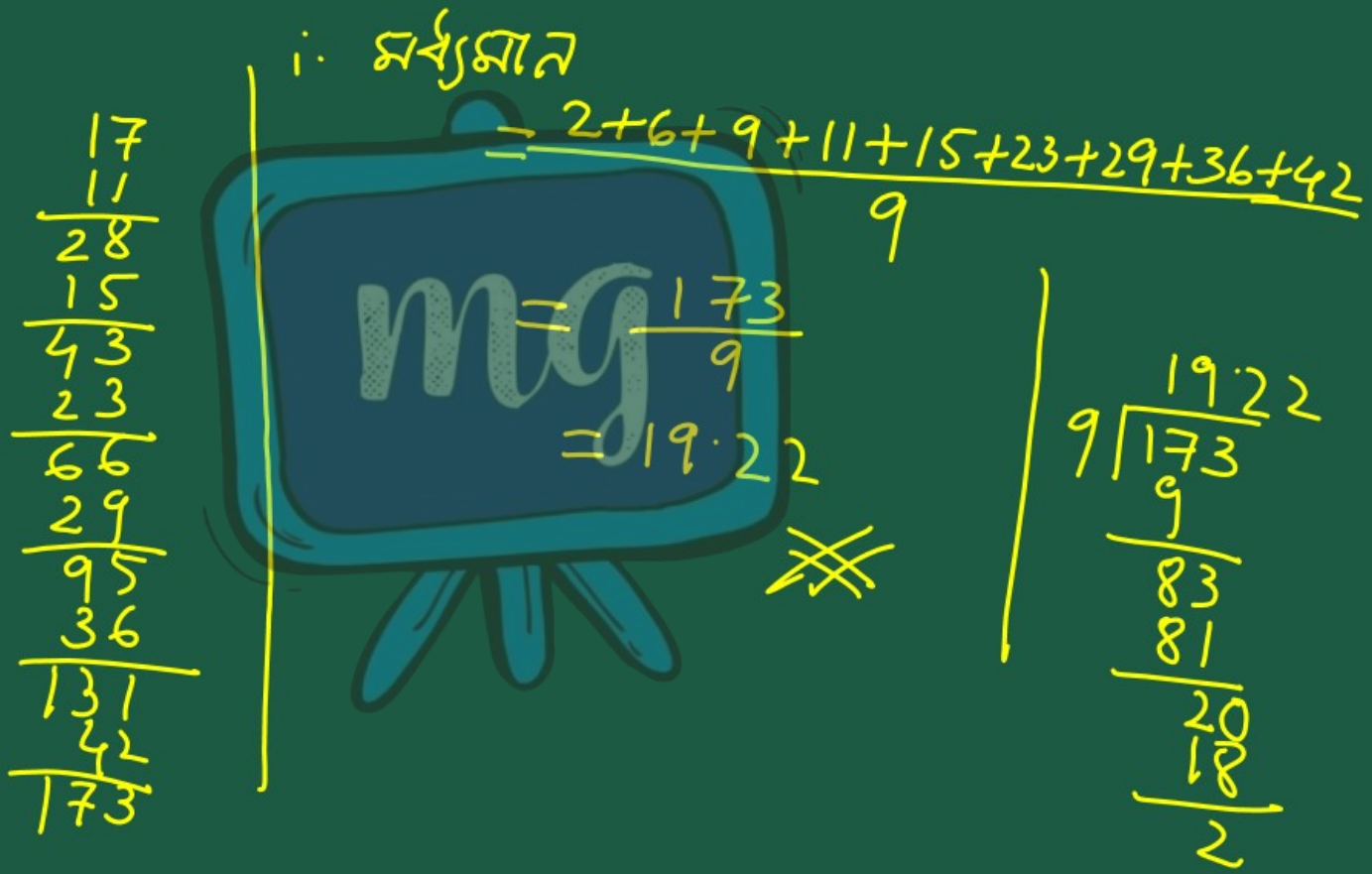

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

7. তলৰ তালিকাখন পূৰ কৰা:

নম্বৰ	প্ৰসাৰ	মধ্যমান	বহুলক	মধ্যমা
35, 15, 0, 40, 20, 25, 45, 10, 30, 5, 15				

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

8. তলৰ উক্তিবোৰ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ কোৱা:

(i) বহুলক সদায় তথ্যৰ মাজত থকা এটা ৰাশি।

(ii) মধ্যমান সদায় তথ্যৰ মাজত থকা এটা ৰাশি।

(iii) মধ্যমা সদায় তথ্যৰ মাজত থকা এটা ৰাশি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9. তলৰ তথ্যসমূহৰ মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা:

(i) 8, 8, 8, 8, 18, 18, 18, 18, 18

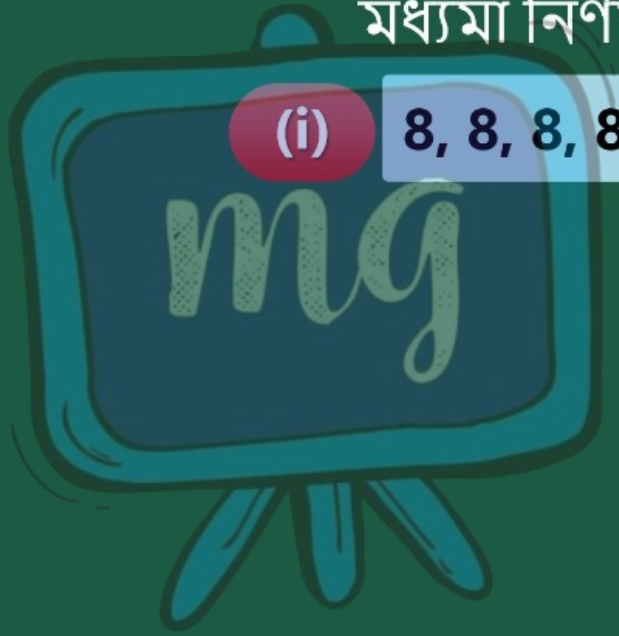

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9. তলৰ তথ্যসমূহৰ মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নির্ণয় কৰা:

(ii) 3, 10,10, 12, 14, 16, 16, 18, 18, 25, 28

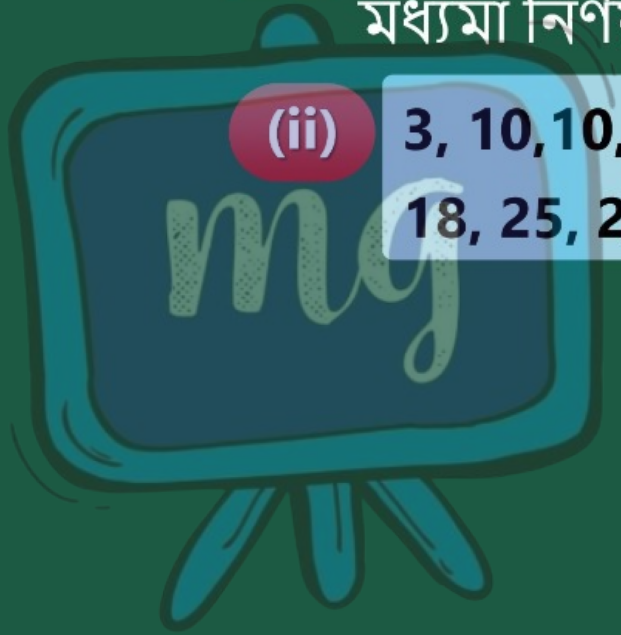

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9. তলৰ তথ্যসমূহৰ মধ্যমান, বহুলক আৰু মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা:

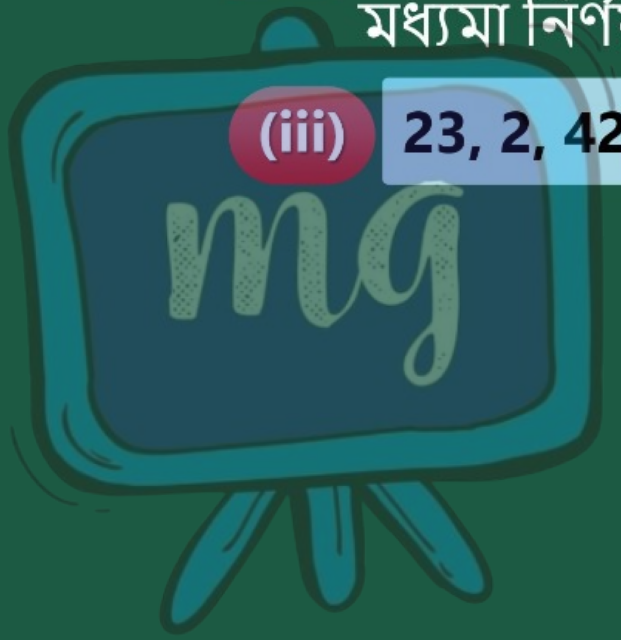

(iii) 23, 2, 42, 6, 36, 11, 29, 9, 15